

Nukentėjusiųjų teisės baudžiamosiose bylose - Kipras

Esate laikomas **nukentėjusiuoju**, jei patyrėte žalą (pvz., jei buvote sužeistas arba jei jūsų asmeninis turtas buvo sugadintas arba pavogtas ir kt.) dėl įvykio, kuris pagal nacionalinę teisę yra laikomas nusikalstama veika. Jums, kaip nukentėjusiajam, įstatymuose nustatytos tam tikros individualios teisės ikiteisminio tyrimo laikotarpiu, vykstant teismo procesui ir jam pasibaigus.

Kipre baudžiamasis procesas pradedamas policijos atliekamu nusikalstamos veikos tyrimu. Užbaigus tyrimą, byla perduodama Respublikos generaliniam prokurorui, kuris sprendžia ar kelti baudžiamąją bylą. Jeigu pakanka nusikalstama veika įtariamo asmens kaltę patvirtinančių įrodymų, generalinis prokuroras perduos bylą teismui. Išnagrinėjęs surinktus įrodymus, teismas nuspręš, ar atsakovas yra kaltas ir jį nuteis arba išteisins.

Norėdami surasti reikiamą informaciją, spustelėkite toliau esančias nuorodas

- [☞ 1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės](#)
- [☞ 2 - Pranešimas apie nusikaltimą ir mano teisės tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu.](#)
- [☞ 3 - Mano teisės pasibaigus teisminei nagrinėjimui](#)
- [☞ 4 - Kompensacija](#)
- [☞ 5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą](#)

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. **Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.**

Paskutinis naujinimas: 20/11/2018

1 - Mano, kaip nusikaltimo aukos, teisės

Kokią informaciją, įvykus nusikaltimui, man suteiks valdžios institucija (pvz., policija, prokuroras), man dar nėra nepranešus apie nusikaltimą?

Policija nedelsdama jus informuos apie jūsų teisę gauti toliau nurodytą informaciją apie:

1. policijos nuovadą arba policijos departamentą, kur galite pateikti skundą;
2. paramą, kuri jums gali būti suteikta, ir informaciją apie tai, kas tokią paramą suteiktų, įskaitant, kai taikoma, svarbiausią informaciją apie galimybę gauti medicininę paramą, specialisto paramą, be kita ko, psichologinę paramą, ir kitą apgyvendinimo vietą;
3. tai, kaip ir kokiomis sąlygomis teikiama apsauga, įskaitant apsaugos priemones;
4. tai, kaip ir kokiomis sąlygomis galite prašyti kompensacijos;
5. tai, kaip ir kokiomis sąlygomis gali būti kompensuotos išlaidos, patirtos dėl dalyvavimo baudžiamajame procese;
6. tai, kaip ir kokiomis sąlygomis jums turi būti suteiktos vertimo žodžiu ir raštu paslaugos;
7. procedūras skundams pateikti, jeigu atitinkamas departamentas nesilaiko jūsų teisių;
8. jūsų bylą tvarkančio policijos pareigūno kontaktinius duomenis ryšio palaikymo tikslais.

Negyvenu ES šalyje, kurioje įvykdytas nusikaltimas (ES ir ne ES piliečiai). Kaip saugomos mano teisės?

Jeigu gyvenate kitoje valstybėje narėje, Kipro policija paims iš jūsų parodymus iš karto po to, kai pranešite apie nusikaltimą, kad kiltų kuo mažiau procedūros organizavimo sunkumų.

Jeigu nusikaltimas buvo padarytas Kipro Respublikoje, o jūs gyvenate kitoje valstybėje narėje, jūs galite apie nusikaltimą pranešti savo gyvenamosios vietos valstybės narės kompetentingoms institucijoms, jeigu negalite to padaryti arba (sunkaus nusikaltimo atveju) nenorite to daryti Kipre.

Jeigu Kipro policijai pateikiate skundą dėl kitoje ES valstybėje narėje padaryto nusikaltimo, o Kipro policija neturi jurisdikcijos pradėti proceso, ji turi pateikti šį skundą valstybės narės, kurioje buvo padarytas nusikaltimas, kompetentingai institucijai.

Kokią informaciją gausiu, jei pranešiu apie nusikaltimą?

Kai pranešite apie nusikaltimą policijai, priklausomai nuo to, kokių procedūros etapų teikiate skundą, gausite toliau nurodytą informaciją:

1. jūsų bylą tvarkančio policijos pareigūno duomenis;
2. motyvuotą sprendimą nebetęsti tyrimo ar jį nutraukti arba nevykdyti pažeidėjo baudžiamojo persekiojimo;
3. informaciją apie teismo posėdžio laiką bei vietą ir nusikaltimo vykdytojui pateiktų kaltinimų pobūdį;
4. informaciją, kuria remiantis jus galima informuoti apie baudžiamojo proceso eigą. Išimtinėmis aplinkybėmis, kai atskleidus tokią informaciją gali būti padarytas neigiamas poveikis tinkamam bylos nagrinėjimui, Kipro Respublikos generaliniam prokurorui pateikus motyvuotą nuomonę ši informacija gali būti neteikiama;
5. informaciją apie jūsų teisę būti informuojamam, jeigu asmuo, kuris yra sulaikytas, kurio atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas arba kuris yra nuteistas už nusikaltimą, susijusį su jumis, yra paleidžiamas arba pabėga. Minėta informacija gali būti neteikiama, jeigu nusikaltimo vykdytojui tai gali sukelti žalos arba sukeltų žalą.

Ar turiu teisę gauti nemokamas vertimo žodžiu ar raštu paslaugas (kai kreipiuosi į policiją ar kitas institucijas, arba tyrimo ar teismo nagrinėjimo metu)?

Jeigu norite pranešti apie nusikaltimą, tačiau nesuprantate graikų kalbos arba ja nekalbate, galite pateikti skundą savo suprantama kalba, gaudami reikiamą kalbinę pagalbą.

Be to, policija turi užtikrinti, kad jums būtų pasiūlyta:

- nemokamos vertimo žodžiu paslaugos tyrimo metu, jeigu nesuprantate graikų kalbos arba ja nekalbate;
- jums pateikus rašytinį prašymą – nemokamas visos tyrimo metu surinktos informacijos vertimas raštu, jeigu tokia informacija yra būtina, kad galėtumėte pasinaudoti savo teisėmis.

Kaip valdžios institucija užtikrina, kad suprasčiau ir būčiau suprastas (jei esu vaikas; jei turiu negalią)?

- Policija su jumis bendraus paprasta ir suprantama kalba, atsižvelgdama į jūsų asmeninę padėtį, įskaitant bet kokią negalią, galinčią turėti poveikį jūsų gebėjimui suprasti ar būti suprastas. Bendravimas tiek žodžiu, tiek raštu turi vykti neįgaliesiems priimtina forma, kai reikia, įskaitant Brailio raštą arba gestų kalbą.
- Jeigu esate nepilnametis ir jums dar nėra 18 metų, jus įvertins pagal amžių, brandos lygį, požiūrius, poreikius ir nuogąstavimus, taip užtikrinant, kad jūs galėtumėte suprasti ir būti suprastas. Vienas iš jūsų tėvų, globėjas ar kitas teisinis atstovas bus informuotas apie visas jums svarbias teises.
- Pirmą kartą susisiekus su policija jus gali lydėti pasirinktas asmuo, išskyrus atvejus, kai tai kenkia jūsų interesams arba proceso eigai. Jeigu esate neįgalus, jūsų pasirinktas asmuo jus gali lydėti nuo bylos nagrinėjimo pradžios iki pabaigos.

Be to, jeigu esate nepilnametis, Socialinės paramos tarnyba (prireikus per vertėją) jums suteiks informaciją jūsų suprantama kalba, deramai atsižvelgdama į jūsų amžių ir brandos lygį. Jeigu esate neįgalus, informaciją gausite suprantamu būdu (pvz., gestų kalba).

Paramos aukoms tarnybos

Paramos aukoms paslaugas teikia toliau nurodytos organizacijos:

- Medicinos tarnyba,
- Socialinės paramos tarnyba,
- Psichikos sveikatos tarnyba,
- Švietimo psichologijos tarnyba prie Švietimo ir kultūros ministerijos,

- nevyriausybinių organizacijų.

Darbo, paramos ir socialinės apsaugos ministerijos Socialinės paramos tarnyba teikia paramą pažeidžiamoms grupėms, įskaitant nusikaltimų aukas:

- remia šeimas, kad jų nariai galėtų veiksmingai atlikti savo vaidmenis ir pareigas; sprendžia šeimų ginčus, keliančius grėsmę šeimos vientisumui; užtikrina vaikų saugumą ir gerovę; užkerta kelią nusikalstamam elgesiui ir smurtui namuose ir skatina asmenų, kuriems būdingas asocialus elgesys ir polinkis nusikalsti, reabilitaciją;
- remia pažeidžiamas grupes;
- padeda vietos bendruomenėms nustatyti ir patenkinti konkrečius pažeidžiamų grupių poreikius;
- padeda nukentėjusiesiems susisiekti su kitomis kompetentingomis institucijomis ir NVO, kurios gali suteikti papildomų paslaugų ir paramą.

Ar policija mane automatiškai nukreips į paramos aukoms tarnybą?

Policija jus nukreips į vyriausybines ar kitas paramos ir pagalbos tarnybas, jeigu manys, kad tai reikalinga, ir informuos apie minėtas tarnybas.

Kaip saugomas mano privatumas?

Policijos pareigūnai privalo laikytis Konstitucijos reikalavimų, taikytinų teisės aktų ir Policijos elgesio kodekso, kuriais užtikrinama, kad būtų laikomasi jūsų privatumo, būtų gerbiamas jūsų šeimos gyvenimas ir būtų tinkamai saugomi jūsų asmens duomenys.

Pagal teisės aktus jūsų vardas bei pavardė ir jūsų parodymų turinys jokiomis aplinkybėmis negali būti skelbiami ar koku nors būdu atskleidžiami.

Duomenų tvarkymas reglamentuojamas specialiais teisės aktais, kuriais užtikrinama jūsų asmens duomenų apsauga.

Ar tam, kad man būtų suteikta aukoms skiriama parama, prieš tai turiu pranešti apie nusikaltimą?

Taip. Po to, kai pateikiate skundą policijai, Socialinės paramos tarnyba užtikrins, kad pagal jūsų poreikius jums būtų suteiktos nemokamos paramos paslaugos, įskaitant NVO, galinčių suteikti specialią paramą, paslaugas.

Asmens apsauga, jei man kyla pavojus

Policija imsis visų reikiamų veiksmų jūsų saugumui užtikrinti, ypač tais atvejais, kai reikia nustatyti specialią apsaugą. Taigi, priklausomai nuo nusikalstamos veikos pobūdžio ir (arba) aplinkybių, jūsų asmeninės padėties ir galimų specialiųjų apsaugos poreikių, įvairiais baudžiamojo proceso etapais gali būti taikomos konkrečios apsaugos priemonės:

1) Nukentėjusiojo integravimas į nukentėjusiųjų apsaugos programas, kurias prižiūri ir kontroliuoja generalinis prokuroras

Generalinio prokuroro sprendimu jūs galite būti integruotas į liudytojų apsaugos programą, apimančią policijos priemones jūsų asmeniniam saugumui ir, prireikus, jūsų šeimos saugumui užtikrinti.

2) Nukentėjusiojo apsauga nusikalstamos veikos tyrimo metu:

Atliekant nusikalstamos veikos tyrimą:

- kai pateiksite skundą, policija nedelsdama jus apklaus;
- apklausų turi būti kuo mažiau ir jos vykdomos tik tuo atveju, jei tai tikrai būtina nusikalstamos veikos tyrimo tikslais;
- jus gali lydėti jūsų teisinis atstovas arba pasirinktas asmuo, išskyrus atvejus, kai dėl bet kurio iš šių asmenų arba dėl jų abiejų yra priimtas pagrįstas priešingas sprendimas;
- sveikatos patikrinimų turi būti kuo mažiau ir jie atliekami tik tada, kai tai tikrai būtina baudžiamojo proceso tikslams pasiekti.

3) Nukentėjusiųjų, turinčių specialiųjų apsaugos poreikių, teisė į apsaugą baudžiamojo proceso metu:

Jeigu nustatoma, kad esate specialiųjų apsaugos poreikių turintis nukentėjusysis, jums suteikiamos toliau nurodytos galimybės:

- visos apklausos vykdomos tam skirtose arba pritaikytose patalpose;
- visas apklausas vykdo kvalifikuoti atitinkamos srities specialistai;
- visas apklausas vykdo tas pats asmuo, išskyrus atvejus, kai tai prieštarautų veiksmingam teisingumo užtikrinimui, ir

- jeigu esate seksualinio smurto, smurto dėl lyties ar smurto artimoje aplinkoje auka, apklausas vykdo tos pačios lyties asmuo kaip ir jūs, jei to pageidaujate ir jei dėl to nebus pakenkta tyrimo eigai.

Visų pirma:

Jeigu esate **smurto namuose** auka:

- neleidžiama jūsų parodymuose atskleisti asmeninės informacijos;
- galite būti nukreiptas į Smurto šeimoje prevencijos ir šalinimo asociacijos administruojamą prieglaudą;
- teismas gali nurodyti sulaukyti kaltinamąjį, kol byla bus perduota teismui, arba jį paleisti su sąlyga, kad jis neatvyks pas savo šeimos narius ir niekaip prie jų nepriekabiaus.

Jeigu esate **nepilnametė seksualinės prievartos auka**:

- jūsų parodymuose neturi būti atskleidžiama jūsų asmeninė informacija;
- Darbo, paramos ir socialinės apsaugos ministerijos Socialinės paramos tarnyba imsis visų reikiamų veiksmų jūsų saugumui užtikrinti, jeigu jūsų interesai prieštarauja jūsų tėvų interesams.

Jeigu esate **prekybos žmonėmis ir išnaudojimo** auka:

- neleidžiama jūsų parodymuose atskleisti asmeninės informacijos;
- bet kuris jūsų padėję žinantį valdžios pareigūnas turi apie jūsų bylą pranešti Socialinės paramos tarnybai, o ši turi jus informuoti apie jūsų teises;
- turite teisę į apsaugą be diskriminacijos, neatsižvelgiant į jūsų teisinį statusą ar galimą bendradarbiavimą su policija.

Kas gali suteikti man apsaugą?

Už apsaugos suteikimą visų pirma atsakinga policija. Jeigu reikia, policija, siekdama užtikrinti veiksmingą jūsų apsaugą, bendradarbiaus su kitomis kompetentingomis viešojo arba privačiojo sektoriaus įstaigomis.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę nusikaltimo vykdytojo daromą žalą?

Policija įvertins jūsų bylą, siekdama:

a) nustatyti galimus specialiuosius apsaugos poreikius ir

b) nustatyti, ar dėl ypatingo jūsų pažeidžiamumo, dėl kurio jūs galite nukentėti nuo antrinės arba pakartotinės viktimizacijos, bauginimo ir keršto, baudžiamojo proceso metu jums būtų naudingos specialiosios priemonės.

Asmeninis įvertinimas atliekamas aktyviai dalyvaujant jums, jį atliekant atsižvelgiama į jūsų pageidavimus, įskaitant ir jūsų pageidavimą nesinaudoti specialiosiomis priemonėmis.

Ar kas nors įvertins mano bylą, kad nustatytų galimą tolesnę baudžiamosios teisenos sistemos daromą žalą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)?

Asmeninis vertinimas – tai, be kita ko, jums būdingos antrinės arba pakartotinės viktimizacijos rizikos vertinimas, kad būtų išvengta bet kokios galimybės jums nukentėti nuo baudžiamosios teisenos įstaigų antrinės ir (arba) pakartotinės viktimizacijos.

Kokia apsauga numatyta ypač pažeidžiamoms aukoms?

Labai pažeidžiamoms aukoms teikiama tokia apsauga:

1) Nukentėjusiojo integravimas į nukentėjusiųjų apsaugos programas, kurias prižiūri ir kontroliuoja generalinis prokuroras

Generalinio prokuroro sprendimu jūs galite būti integruotas į liudytojų apsaugos programą, apimančią policijos priemones jūsų asmeniniam saugumui ir, prireikus, jūsų šeimos saugumui užtikrinti.

2) Nukentėjusiojo apsauga nusikalstamos veikos tyrimo metu:

Atliekant nusikalstamos veikos tyrimą:

- kai pateiksite skundą, policija nedelsdama jus apklaus;
- apklausų turi būti kuo mažiau ir jos vykdomos tik tuo atveju, jei tai tikrai būtina nusikalstamos veikos tyrimo tikslais;

- jus gali lydėti jūsų teisinis atstovas arba pasirinktas asmuo, išskyrus atvejus, kai dėl bet kurio iš šių asmenų arba dėl jų abiejų yra priimtas pagrįstas priešingas sprendimas;
- reikiamų sveikatos patikrinimų turi būti kuo mažiau ir jie atliekami tik tada, kai tai tikrai būtina baudžiamojo proceso tikslams pasiekti.

3) Nukentėjusiųjų, turinčių specialiųjų apsaugos poreikių, apsauga baudžiamojo proceso metu

Jeigu nustatoma, kad esate specialiųjų apsaugos poreikių turintis nukentėjusysis, jums suteikiamos toliau nurodytos galimybės:

- visos apklausos vykdomos tam skirtose arba pritaikytose patalpose;
- visas apklausas vykdo kvalifikuoti atitinkamos srities specialistai;
- visas apklausas vykdo tas pats asmuo, išskyrus atvejus, kai tai prieštarautų veiksmingam teisingumo užtikrinimui, ir
- jeigu esate seksualinio smurto, smurto dėl lyties ar smurto artimoje aplinkoje auka, apklausas vykdo tos pačios lyties asmuo kaip ir jūs, jeigu jūs to pageidaujate ir jeigu dėl to nebus pakenkta tyrimo eigai.

Esu nepilnametis. Ar turiu specialių teisių?

Jeigu esate nepilnametis, jūsų interesai įvertinami kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgiant į jūsų amžių, brandos lygį, požiūrius, poreikius ir nuogaštavimus ir apsaugomi.

Būdamas nepilnametis, turite papildomų teisių:

- viso proceso metu jus gali lydėti tėvai arba Socialinės paramos tarnybos pareigūnas, jeigu jumis rūpinasi Socialinės paramos tarnyba;
- jeigu esate smurto namuose auka, jūsų vardu skundą gali pateikti Socialinės paramos tarnybos socialinių paslaugų direktorius ir gali būti taikomos visos jūsų saugumui reikalingos priemonės.
- jeigu esate seksualinės prievartos auka, jūsų vardu skundą gali pateikti bet kuris valdžios pareigūnas ir gali būti taikomos visos jūsų saugumui reikalingos priemonės.
- jeigu esate nelydimas, jūs pateksite Socialinės paramos tarnybos direktoriaus žinion ir jums bus suteiktos galimybės įgyvendinti savo teises, pvz., teisę į išsilavinimą, sveikatos priežiūros paslaugas ir kt., taip pat jūsų teisę į šeimos susijungimą.
- **Teisė į privatumą.** Policija ims visų teisėtų priemonių, reikalingų siekiant užkirsti kelią viešam informacijos platinimui, jeigu ta informacija galėtų padėti nustatyti jūsų tapatybę.
- **Specialieji apsaugos poreikiai.** Policija:
 - turi užtikrinti, kad tyrimas ir baudžiamojo persekiojimo procesas būtų vykdomi neatsižvelgiant į tai, ar jūs arba jūsų atstovas pateikėte oficialų skundą, ir kad baudžiamąjį procesą būtų galima tęsti net ir tuo atveju, kai atsiimate parodymus;
 - turi tęsti tyrimą net ir jums tapus pilnamečiu;
 - atlikdama tyrimą gali įrašyti jūsų apklausas.

Per apklausas jus gali lydėti jūsų teisinis atstovas arba pasirinktas suaugusysis, išskyrus atvejus, kai dėl to asmens yra priimtas pagrįstas priešingas sprendimas.

Apklausos bus vykdomos:

- nedelsiant nuo to momento, kai apie incidentą pranešama policijai;
- prireikus tam skirtose arba pritaikytose patalpose;
- kai reikia, apklausas vykdys atitinkamą kvalifikaciją turintis specialistas;
- tik tiek, kiek reikalinga nusikalstamos veikos tyrimo ir (arba) proceso tikslais, o apklausų bus vykdoma kuo mažiau;
- seksualinės prievartos atveju apklausas vykdys tos pačios lyties kaip ir vaikas kvalifikuoti specialistai.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Galite kreiptis paramos į šias paramos aukoms tarnybas:

- Valstybinę medicinos tarnybą,

- Psichikos sveikatos tarnyba,
- Socialinės paramos tarnyba,
- Švietimo psichologijos tarnybą (nepilnamečio atveju),
- Smurto šeimoje prevencijos ir šalinimo asociaciją – ji administruoja specialią karštąją liniją (1440) smurto namuose aukoms;
- paramos aukoms veiklą vykdančias NVO.

Teisės aktuose nustatyta, kad galite nusikaltimo vykdytojui pateikti ieškinį dėl žalos atlyginimo. Taip pat galite kreiptis į Socialinės paramos tarnybą informacijos apie savo teisę reikalauti žalos atlyginimo.

Mano šeimos narys mirė įvykdžius nusikaltimą. Kokios mano teisės?

Galite kreiptis paramos į šias paramos aukoms tarnybas:

- Valstybinę medicinos tarnybą,
- Psichikos sveikatos tarnyba,
- Socialinės paramos tarnyba,
- Švietimo psichologijos tarnybą (nepilnamečio atveju),
- Smurto šeimoje prevencijos ir šalinimo asociaciją – ji administruoja specialią karštąją liniją (1440) smurto namuose aukoms;
- paramos aukoms veiklą vykdančias NVO.
 - Teisės aktuose nustatyta, kad galite nusikaltimo vykdytojui pateikti ieškinį dėl žalos atlyginimo. Taip pat galite kreiptis į Socialinės paramos tarnybą informacijos apie savo teisę reikalauti žalos atlyginimo.

Mano šeimos narys yra nusikaltimo auka. Kokios mano teisės?

Galite kreiptis paramos į šias paramos aukoms tarnybas:

- Valstybinę medicinos tarnybą,
- Psichikos sveikatos tarnyba,
- Socialinės paramos tarnyba,
- Švietimo psichologijos tarnybą (nepilnamečio atveju),
- Smurto šeimoje prevencijos ir šalinimo asociaciją – ji administruoja specialią karštąją liniją (1440) smurto namuose aukoms;
- paramos aukoms veiklą vykdančias NVO.

Ar galiu pasinaudoti tarpininkavimo paslaugomis? Kokios taikomos sąlygos? Ar būsiu saugus vykstant tarpininkavimo procesui?

Kipre nėra teisės aktų sistemos, kuria būtų reglamentuojamos tarpininkavimo paslaugos.

Kur galiu rasti teisės aktą, kuriame būtų išdėstytos mano teisės?

Teisės aktai, kuriais reglamentuojamos jūsų teisės:

- 2000–2015 m. Smurto namuose prevencijos ir nukentėjusiųjų apsaugos įstatymas.
- 2014 m. Seksualinės prievartos, seksualinės prievartos prieš vaikus ir vaikų pornografijos prevencijos ir kontrolės įstatymas.

Su teisės aktais, kuriais reglamentuojamos jūsų teisės, galite susipažinti Kipro advokatūros interneto svetainėje: <http://www.cylaw.org/>

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujiniimas: 20/11/2018

Kaip galiu pranešti apie nusikaltimą?

Savo skundą galite pateikti bet kurioje policijos nuovadoje. Policija pradės tirti jūsų bylą iš karto, kai tik pateiksite oficialų skundą ir rašytinius parodymus.

Kaip galiu sužinoti, kaip tiriama ši byla?

Informaciją apie bylos eigą galite gauti iš jūsų bylai priskirto policijos pareigūno (tyrėjo). Kai jūsų byla perduodama teismui, informaciją apie proceso eigą galite gauti iš jūsų bylą teisme tvarkančio Teisės skyriaus pareigūno.

Ar turiu teisę gauti teisinę pagalbą (tyrimo arba teismo nagrinėjimo metu)? Kokios taikomos sąlygos?

Nemokamą teisinę pagalbą galite gauti, kai vyksta Nemokamos teisinės pagalbos teikimo įstatyme numatytas procesas, su konkrečių rūšių žmogaus teisių pažeidimais susijęs procesas.

Su konkrečių rūšių žmogaus teisių pažeidimais susijęs procesas – tai:

- a) civilinio teismo proceso, pradėto Kipro Respublikoje dėl žalos, kuri buvo padaryta asmeniui kaip konkrečių žmogaus teisių pažeidimų rezultatas, bet kuris etapas, arba
- b) bet kurio asmens pradėtas baudžiamasis procesas, jei reikalavimas susijęs su konkrečių rūšių žmogaus teisių pažeidimais.

Pagal minėtąjį įstatymą teikiamos teisinės pagalbos forma:

- a) konsultavimas, pagalba ir atstovavimo paslaugos, teikiamos vykstant civiliniam procesui, pradėtam Kipro Respublikoje, arba baudžiamajame procese, ir
- b) tik konsultavimas vykstant civiliniam procesui, pradėtam ne Kipro Respublikoje.

Pagal minėtąjį įstatymą ginamos žmogaus teisės yra saugomos remiantis:

- a) Kipro Respublikos Konstitucijos II skirsniu;
- b) 1962 m. Įstatymu dėl Europos žmogaus teisių konvencijos ratifikavimo;
- c) 1967–1995 m. įstatymais dėl Tarptautinės konvencijos dėl visų formų rasinės diskriminacijos panaikinimo ratifikavimo;
- d) 1969 m. Įstatymu dėl Tarptautinių paktų (Ekonominių, socialinių ir kultūrinių teisių; Pilietinių ir politinių teisių) ratifikavimo;
- e) 1989 m. Įstatymu dėl Europos konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą ratifikavimo;
- f) 1990 m. ir 1993 m. įstatymais dėl Konvencijos prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ir baudimą ratifikavimo;
- g) 1985 m. Įstatymu dėl JT Konvencijos dėl visų formų diskriminacijos panaikinimo moterims ratifikavimo;
- h) 1990 m. Įstatymu dėl Vaiko teisių konvencijos ratifikavimo.

Nemokama teisinė pagalba teikiama:

- bet kuriam asmeniui, kuris yra prekybos žmonėmis auka, kai apylinkės teisme vyksta procesas dėl žalos atlyginimo priteisimo pagal Įstatymą dėl prekybos žmonėmis ir išnaudojimo prevencijos bei šalinimo ir nukentėjusiųjų apsaugos;
- bet kuriam nepilnamečiam asmeniui, kuris yra prekybos žmonėmis auka, kai apylinkės teisme vyksta procesas dėl žalos atlyginimo priteisimo pagal Įstatymą dėl prekybos žmonėmis ir išnaudojimo prevencijos bei šalinimo ir nukentėjusiųjų apsaugos;
- bet kuriam nepilnamečiam asmeniui, kuris yra viliojimo seksualiniais tikslais, vaikų pornografijos, seksualinio išnaudojimo ir (arba) seksualinės prievartos auka, kai apylinkės teisme vyksta procesas dėl žalos atlyginimo priteisimo pagal Seksualinės prievartos, seksualinės prievartos prieš vaikus ir vaikų pornografijos prevencijos ir kontrolės įstatymą.

Be to, bet kuris vaikas, kuris yra nukentėjęs nuo bet kurios iš Seksualinės prievartos, seksualinės prievartos prieš vaikus ir vaikų pornografijos prevencijos ir kontrolės įstatyme aprašytų nusikalstamų veikų, neatsižvelgiant į tai, ar jis nori bendradarbiauti su prokuratūra atliekant nusikalstamos veikos tyrimą, vykdamat baudžiamąjį persekiojimą ar nagrinėjant bylą teisme, turi teisę bet kurio proceso etapu tiesiogiai naudotis nemokamu konsultavimu pagal Teisininkų įstatymą, taip pat teisę į nemokamą teisinę pagalbą, jeigu jis neturi reikiamų lėšų, neatsižvelgiant į įstatymo dėl teisinės pagalbos nuostatas.

Jeigu nukentėjęs vaikas turi teisę turėti atstovą, jis gali gauti teises konsultacijas ir jam gali būti paskirtas teisinis atstovas, veikiantis jo vardu procese, kuriame kyla arba gali kilti interesų konfliktas tarp nukentėjusio vaiko ir tėvų pareigų turėtojų.

Bet kuris asmuo, kuris yra nukentėjęs nuo bet kurio iš įstatyme dėl prekybos žmonėmis ir išnaudojimo prevencijos bei šalinimo ir nukentėjusiųjų apsaugos aprašytų nusikaltimų, neatsižvelgiant į tai, ar jis nori bendradarbiauti su prokuratūra atliekant nusikalstamos veikos tyrimą, vykdant baudžiamąjį persekiojimą ar nagrinėjant bylą teisme, turi teisę tiesiogiai naudotis nemokamu konsultavimu pagal Teisinių įstatymą, taip pat teisę į nemokamą teisinę pagalbą pagal įstatymo dėl teisinės pagalbos nuostatas, jeigu jis neturi reikiamų lėšų.

Siekiant gauti nemokamą teisinę pagalbą, teismui, kuriame turi būti nagrinėjama jūsų byla, reikia pateikti rašytinį prašymą. Teismas gali išduoti nemokamos teisinės pagalbos orderį, remdamasis:

a) Paramos biuro socialine-finansine ataskaita, kurioje aprašoma jūsų ir jūsų šeimos finansinė padėtis, jūsų reguliarios pajamos arba bet kurios kitos jūsų darbo ar kitų šaltinių pajamos, jūsų ir jūsų šeimos standartinės pragyvenimo išlaidos ir visi kiti galimi jūsų įsipareigojimai ar poreikiai;

b) padėties sunkumu arba bet kuriomis kitomis aplinkybėmis, kad galėtų nustatyti, ar siekiant teisingumo būtų naudinga jums suteikti nemokamą teisinę pagalbą jūsų bylos argumentams parengti ir bylai tvarkyti.

Teisinės pagalbos gavėjai turi teisę iš advokatų, kurie pagal taikytinus įstatymus teikia nemokamą teisinę pagalbą, pasirinkti advokatą, kuris jiems teks šią pagalbą. Jeigu pagalbos gavėjas nepaskiria savo pasirinkto advokato, teismas pagal taikytinas teisės nuostatas skiria advokatą iš Kipro advokatūros parengto sąrašo.

Ar galiu prašyti kompensuoti išlaidas (patirtas dėl dalyvavimo tyrime ir (arba) teismo nagrinėjimo procese)? Kokiomis sąlygomis?

Kipro Respublika jums kompensuos visas įstatyme numatytas išlaidas. Informacija apie tai, kaip ir kokiomis sąlygomis galite reikalauti atlyginti išlaidas, teikiama Policijos pajėgų Apylinkės prokuratūros skyriuose.

Ar galiu pateikti skundą, jei mano byla nutraukiama jos neperdavus teismui?

Jeigu tyrimas arba baudžiamasis persekiojimas nebevykdomas arba yra nutrauktas, galite prašyti policijos pateikti motyvuotą sprendimą.

Ar galiu dalyvauti teismo nagrinėjimo procese?

Teismo nagrinėjimo procese galite dalyvauti kaip prokuratūros liudytojas ir duoti parodymus bylą nagrinėjančiam teismui.

Koks yra mano oficialus statusas teisingumo sistemoje? Pavyzdžiui, ar aš esu ar galiu pasirinkti aukos, liudytojo, civilinės šalies arba privataus kaltintojo statusą?

Baudžiamajame procese jūs atliekate prokuratūros liudytojo funkciją. Jeigu teikiate ieškinį nusikaltimo vykdytojui dėl žalos atlyginimo, prisiimate ieškovo funkciją atitinkamame civiliniame procese.

Kokios yra mano su šiuo statusu susijusios teisės ir pareigos?

Būdamas prokuratūros liudytojas, privalote duoti parodymus bylą nagrinėjančiam teismui. Jeigu jūs pateikėte ieškinį dėl žalos atlyginimo, informaciją apie savo teises ir pareigas galite gauti iš advokato, kuris veda jūsų bylą civiliniame teisme.

Ar teismo nagrinėjimo metu galiu padaryti pareiškimą ar pateikti liudijimą? Kokios taikomos sąlygos?

Vykstant procesui, kuriame jūs esate prokuratūros liudytojas, galite perskaityti ir patvirtinti parodymus, kuriuos davėte policijai, arba pateikti įrodymus, kuriuos pateikėte policijai tyrimo metu. Jeigu norite padaryti pareiškimą arba duoti parodymus, kurių nedavėte kaip pradinių parodymų, arba pateikti įrodymus, kurių nepateikėte policijai, turėtumėte pasikonsultuoti su jūsų bylą teisme tvarkančio Teisės skyriaus direktoriumi.

Kokią informaciją gausiu teismo nagrinėjimo metu?

Teismo nagrinėjimo metu prokuroras jus informuos, kada ir kaip vyks bylos nagrinėjimo posėdžiai, ir nurodys nusikaltimo vykdytojui pateiktų kaltinimų pobūdį. Taip pat galite prašyti, kad jus informuotų apie visas galutines nutartis, priimtas proceso eigoje.

Ar turėsiu galimybę susipažinti su bylos medžiaga?

Susipažinti su bylos medžiaga neturite teisės.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 20/11/2018

3 - Mano teisės pasibaigus teisminiam nagrinėjimui

Ar galiu apskųsti sprendimą?

Neturite teisės apskųsti pirmosios instancijos teismo sprendimo. Teisę pateikti apeliacinį skundą turi Respublikos generalinis prokuroras.

Kokios yra mano teisės paskelbus nuosprendį?

Nuosprendžiu jūsų advokatas gali pasinaudoti, jeigu teikiate ieškinį nusikaltimo vykdytojui dėl žalos atlyginimo.

Ar turiu teisę į paramą ar apsaugą, pasibaigus teisminiam nagrinėjimui? Kiek laiko?

Pasibaigus teisminiam nagrinėjimui, turite teisę, priklausomai nuo jūsų poreikių tuo konkrečiu momentu, pagrįstą laiką gauti paramą ir apsaugą.

Kokia informacija man bus suteikta, jei nusikaltimo vykdytojui bus paskelbtas nuosprendis?

Jūsų prašymu policija gali jus informuoti apie nuosprendį, kurį nusikaltimo vykdytojo atžvilgiu priėmė teismas.

Ar man bus pranešta, jei nusikaltimo vykdytojas bus paleistas (įskaitant paleidimo nesuėjus terminui arba lygtinio paleidimo atvejus) arba pabėgs iš kalėjimo?

Jūsų prašymu jūs galite būti informuojamas:

- jeigu asmuo, kuris yra sulaikytas, kurio atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas arba kuris yra nuteistas už nusikaltimą, susijusį su jumis, yra paleidžiamas arba pabėga iš įkalinimo vietos;
- jeigu paskelbiamos bet kokios aktualios jūsų apsaugos priemonės, kai asmuo, kuris yra sulaikytas, kurio atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas arba kuris yra nuteistas už nusikaltimus, susijusius su jumis, yra paleidžiamas arba pabėga.

Pažymima, kad minėta informacija gali būti neteikiama, jeigu nusikaltimo vykdytojui tai gali sukelti žalą arba sukeltų žalą.

Ar būsiu įtrauktas priimant sprendimus dėl paleidimo arba lygtinio paleidimo? Pavyzdžiui, ar galiu padaryti pareiškimą arba paduoti skundą?

Neturite teisės būti įtrauktas priimant sprendimus dėl nusikaltimo vykdytojo paleidimo arba lygtinio paleidimo.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisyklės rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 20/11/2018

4 - Kompensacija

Kokia procedūra taikoma reikalavimui, kad nusikaltimo vykdytojas atlygintų žalą (pvz., teismo byla, civilinis ieškinys, civilinis ieškinys baudžiamojoje byloje)?

Turite teisę iškelti bylą teisme nusikaltimo vykdytojui už jūsų atžvilgiu padarytą nusikaltimą. Taip pat galite kreiptis į Socialinės paramos tarnybą informacijos apie teisę reikalauti žalos atlyginimo.

18 metų neturintys nepilnamečiai turi teisę pateikti ieškinį visoms atsakingoms šalims dėl žalos atlyginimo už nusikaltimus, numatytus Seksualinės prievartos, seksualinės prievartos prieš vaikus ir vaikų pornografijos prevencijos ir kontrolės įstatyme, ir už žmogaus teisių pažeidimus. Nusikaltimo vykdytojui tenka atitinkama civilinė atsakomybė atlyginti visą konkrečią ar bendrą nukentėjusiųjų patirtą žalą.

Bet kuris asmuo, kuris pagal įstatymą dėl prekybos žmonėmis ir išnaudojimo prevencijos bei šalinimo ir nukentėjusiųjų apsaugos yra nukentėjęs, turi teisę pateikti ieškinį visoms atsakingoms šalims dėl žalos atlyginimo už bet kokias jo atžvilgiu padarytas minėtame įstatyme numatytas nusikalstamas veikas, taip pat už žmogaus teisių pažeidimus. Nusikaltimo vykdytojui tenka atitinkama civilinė atsakomybė atlyginti visą konkrečią ar bendrą nukentėjusiųjų patirtą žalą, įskaitant bet kokius įsiskolinimus nukentėjusiesiems už priverstinį darbą.

Teismas nusikaltimo vykdytojui nurodė atlyginti man žalą ir (arba) sumokėti kompensaciją. Kaip užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas sumokėtų?

Jeigu nusikaltimo vykdytojas nesumoka jums teismo priteistos žalos atlyginimo sumos, per savo advokatą galite kreiptis į teismą, kuris išduos nusikaltimo vykdytojui nurodymą sumokėti priteistą žalos atlyginimą; jeigu nusikaltimo vykdytojas šio nurodymo neįvykdys, jis bus iš karto suimtas ir įkalintas.

Jei nusikaltimo vykdytojas nemoka, ar gali valstybė man atlikti išankstinį mokėjimą? Kokios taikomos sąlygos?

Įstatyme nenumatyta, kad valstybė nukentėjusiesiems sumokėtų avansą.

Ar turiu teisę į kompensaciją iš valstybės?

Valstybė smurtinių nusikaltimų aukoms ar jų išlaikomiems asmenims gali sumokėti kompensaciją 1997 m. Įstatyme dėl kompensacijos smurtinių nusikaltimų aukoms (Įstatymas 51(I)/97) nurodyta forma, jeigu:

- a) nukentėjusysis arba jo išlaikomi asmenys dėl bet kokios priežasties iš nusikaltimo vykdytojo negali gauti kompensacijos, ir
- b) kompensacijos negalima gauti ir iš kitų šaltinių arba tokia kompensacija yra mažesnė negu minėtame įstatyme numatyta suma.

Pagal minėtą įstatymą kompensacija yra mokėtina net ir tais atvejais, kai nusikaltimo vykdytojo atžvilgiu negalima vykdyti baudžiamojo persekiojimo ar priimti nuosprendžio.

Jeigu iš kitų šaltinių prieinama kompensacija yra mažesnė negu numatyta minėtame įstatyme, valstybė sumoka skirtumą.

Įstatyme taip pat nustatytos aplinkybės, kuriomis kompensaciją atsisakoma išmokėti, ir papildomai nustatoma, ką apima mokėtinos kompensacijos suma.

„Smurtinis nusikaltimas“ – bet kuris Kipro Respublikoje padarytas tyčinis nusikaltimas, įvykdytas naudojant prievartą ir tiesiogiai sukeltą mirtį, padarant sunkų kūno sužalojimą arba sutrikdant sveikatą, įskaitant bet kurias toliau nurodytas nusikalstamas veikas, jei jos sukelia minėtus padarinius:

tyčinis nužudymas (203 ir 204 straipsniai), pasikėsinimas nužudyti (214 straipsnis), išžaginimas (144 straipsnis), pasikėsinimas išžaginti (146 straipsnis), žmogaus pagrobimas (148 straipsnis), jaunesnės nei 16 metų moters pagrobimas (149 straipsnis), veiksmai, kuriais siekiama padaryti sunkų kūno sužalojimą (228 straipsnis), sunkus kūno sužalojimas (231 straipsnis), pasikėsinimas sužaloti naudojant sprogmenis (232 straipsnis), piktavališkas nuodų naudojimas (233 straipsnis), sužalojimas (234 straipsnis), užpuolimas, kurio metu padaromas kūno sužalojimas (243 straipsnis), kiti užpuolimai (244 straipsnis), nusikaltimai asmens laisvei (245–254 straipsniai), padėgimas (315 straipsnis).

Prašymas sumokėti kompensaciją pagal minėtą įstatymą turi būti pateiktas Socialinės apsaugos tarnybos direktoriui per pagrįstą laiką, bet kuriuo atveju per dvejus metus atitinkamai nuo kūno sužalojimo ir (arba) sveikatos sutrikdymo ar mirties sukėlimo.

Prie prašymo turi būti pridėta policijos ataskaita, sveikatos pažyma ir visi kiti dokumentai, kurie gali būti naudingi prašymui įvertinti. Socialinės apsaugos tarnybos direktorius savo nuožiūra gali prireikus paprašyti papildomų įrodymų, įskaitant patvirtinimą, kad kompensacija nebuvo arba nebus mokama iš kitų šaltinių, taip pat prašymą pateikusio asmens priesaika patvirtintą deklaraciją.

Ar turiu teisę į kompensaciją, jei nusikaltimo vykdytojas nepripažintas kaltu?

Kompensacijos skyrimas nukentėjusiesiems nuo to, ar nusikaltimo vykdytojas nuteisiamas, nepriklauso. Teismas priima nutartį dėl žalos atlyginimo priteisimo vykstant ieškinio dėl žalos atlyginimo nagrinėjimo procesui, kuris akivaizdžiai nesusijęs su baudžiamojo proceso rezultatais.

Ar turiu teisę į specialią išmoką, kol laukiu sprendimo dėl pateikto ieškinio dėl kompensacijos?

Negalite gauti specialios išmokos, nes įstatymu ji nenumatyta.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija nepriima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 20/11/2018

5 - Mano teisės į paramą ir pagalbą

Esu nusikaltimo auka. Į ką turiu kreiptis dėl paramos ir pagalbos?

Policija.....199/1460

Valstybinė ligoninių pirmosios pagalbos tarnyba

Apylinkės socialinės paramos tarnyba

Švietimo psichologijos tarnyba

Psichikos sveikatos tarnyba

Paramos aukoms pagalbos linija

Nevyriausybinių organizacijų

Kipro Respublikoje veikia toliau nurodytos pagalbos linijos:

1460 – Piliečių karštoji linija

1440 – Smurto namuose karštoji linija

1498 – Informavimo apie narkotikus ir pagalbos linija

116111 – Paramos vaikams ir paaugliams linija

116000 – Dingusių vaikų karštoji linija

Ar parama aukoms teikiama nemokamai?

Vyriausybinių agentūrų ir NVO teikiama parama aukoms yra nemokama.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš valstybinių tarnybų ar institucijų?

Iš valstybinių tarnybų galite gauti toliau nurodytų rūšių paramą:

- Sveikatos priežiūros paslaugas teikia medicinos tarnybos
- Psichologinę paramą teikia Psichinės sveikatos tarnyba ir Švietimo psichologijos tarnyba
- Apsaugą pagal nusikaltimo vykdytojo atžvilgiu išduotus orderius ir (arba) nukentėjusiojo apsaugos orderius teikia Socialinės paramos tarnyba
- Tyrimo metu taikomos specialios policijos priemonės pakartotinei viktimizacijai užkardyti
- Teikiama veiksminga policijos apsauga siekiama užtikrinti, kad nusikaltimo vykdytojas ar kiti asmenys nebaugintų ir (arba) nekeršytų
- Teismo posėdžio metu taikomos teisminės priemonės, kuriomis siekiama apsaugoti specialių apsaugos poreikių turinčius nukentėjusiuosius (pvz., vaikus, psichosocialinę negalią turinčius nukentėjusiuosius).

Jeigu esate smurto namuose auka, nuo seksualinės prievartos nukentėjęs vaikas arba prekybos žmonėmis auka, Socialinės paramos tarnyba jus informuos apie jūsų teises ir suteiks jums paramą. Ji taip pat padės jums susisiekti su visomis kompetentingomis valstybinėmis agentūromis ir NVO, kurios tvarkys jūsų bylą ir suteiks jums paramą. Jeigu jūsų interesai prieštarauja jūsų tėvų interesams, Socialinės paramos tarnybos direktorius ims visų reikiamų veiksmų jums apsaugoti.

Kokio pobūdžio paramą galiu gauti iš nevyriausybinių organizacijų?

Iš nevyriausybinų organizacijų galite gauti toliau nurodytų rūšių paramą:

- psichologinę paramą;
- apgyvendinimą paramos aukoms prieglaudose.

Šio puslapio turinį nacionaline kalba tvarko atitinkamos valstybės narės. Vertimus atliko Europos Komisijos tarnyba. Į kompetentingos nacionalinės institucijos originale įvestus pakeitimus vertimuose gali būti neatsižvelgta. Europos Komisija neprisiima jokios atsakomybės ar teisinių įsipareigojimų už šiame dokumente pateiktą ar nurodomą informaciją ar duomenis. Daugiau informacijos apie už šį puslapį atsakingos valstybės narės autorių teisių taisykles rasite puslapyje „Teisinė informacija“.

Paskutinis naujinimas: 20/11/2018